

Prædiken

1. søndag efter Helligtrekonger

Tekster: *1 Mos 3,1-19; Matt 4,1-11*

Salmer: **DDS 336** Vor Gud han er så fast en borg, **DDS 679** Et trofast hjerte, Herre min

Prædikant: Nicolai Røge

Dette hellige evangelium skriver evangelisten Matthæus:

Så blev Jesus af Ånden ført ud i ørkenen for at fristes af Djævelen. Og da han havde fastet i fyrre dage og fyrre nætter, led han til sidst sult. Og fristeren kom og sagde til ham: »Hvis du er Guds søn, så sig, at stenene her skal blive til brød.« Men han svarede: »Der står skrevet: »Mennesket skal ikke leve af brød alene, men af hvert ord, der udgår af Guds mund.« « Da tog Djævelen ham med til den hellige by, stillede ham på templets tinde og sagde til ham: »Hvis du er Guds søn, så styr dig ned. For der står skrevet: »Han vil give sine engle befaling, og de skal bære dig på hænder, så du ikke støder din fod på nogen sten.« « Jesus sagde til ham: »Der står også skrevet: »Du må ikke udæske Herren din Gud.« Igen tog Djævelen ham med sig, denne gang til et meget højt bjerg, og viste ham alle verdens riger og deres herlighed og sagde til ham: »Alt dette vil jeg give dig, hvis du vil kaste dig ned og tilbede mig.» Da svarede Jesus ham: »Vig bort, Satan! For der står skrevet: 'Du skal tilbede Herren din Gud og tjene ham alene.« « Da forlod Djævelen ham, og se, der kom engle og sørgede for ham.

(Matt 4,1-11)

Prædiken:

Der er noget forunderligt og fængslende ved dagens tekster. Først beretningen om syndefaldet: De første menneskers overtrædelse af den ene befaling Gud Herren havde givet dem, som førte til at de – og vi – blev smidt ud af vores jordiske paradys til realiteterne herude. Og dernæst beretningen om Jesu fristelse i ørkenen, hvor Djævelen tilbyder ham al jordisk magt, men han afslår og vælger magtesløsheden. På én gang er de fortællinger om vores liv og dog så anderledes, at vi mest af alt hører dem som fabler og eventyr.

For hvor Djævelen i tidligere tider var en faretruende realitet, som altid stod på lur, og var klar til at ødelægge livet, ja, så er han i dag gledet ud som en biperson. Betydningsløs og dog til stede, når man hører folk påkalde ham, når de slår sig eller overraskes. Og dog tænker vi ikke over det. Djævelen, Satan eller Fanden er sproglige figurer, som vi har med os, men som vi ikke tilskriver magt over vores liv. Noget vi siger uden at tillægge det betydning, som det sker med mange andre talemåder.

Og dog har vi Djævelen med os. Vi kan ikke lægge ham fra os. Det ondes problem bliver rejst igen og igen, når vi mødes af modgang eller ser nyheder fra al verdens steder eller hører beretninger om, hvordan ondskaben kigger frem i krig, vold og ødelæggelse. Hvor kommer det onde fra? Hvordan kan Gud være god, når der er så meget ondskab i verden? Det spørgsmål bliver rejst igen og igen, når vi mødes af verdens ondskab. Og dog skyder vi det fra os som tilfældigheder og livsvilkår.

Oven på Anden Verdenskrig fortalte en koncentrationslejr fange i København om sine oplevelser. Men inden han begyndte sin beretning, satte han en overskrift, som gjorde de fleste tilhørere stumme. Han sagde: "Jeg ved ikke, om jeg tror, der findes en Gud, men jeg ved i hvert fald, at der findes en djævel". Det var et udsagn, man få år forinden havde smilet ad, men i

lyset af hans oplevelser var det klart for enhver, hvad han mente. Djævelen var konkret og til stede. En livsødelæggende magt, som han havde set, følt og oplevet.

Han havde befundet sig i rædslerne og det allerdybeste mørke, som vi mennesker kan komme ud i, og dér havde han mødt djævelen. Mødt ondskaben. Og mødt sin egen afmagt over for den. Mennesker havde gjort ham ondt, og dog sagde han ikke, at mennesker er djævle. Han kaldte ikke sine torturbøddler for djævle. Han fortalte, at djævelen eksisterede, men han satte ikke lighedstegn mellem djævelen og menneskene. Djævelen var derimod den onde magt, som kan få herredømmet over os.

Det er det, dagens tekster handler om: Adam og Eva der levede i uselvvisk kærlighed i Edens Have. Mennesker skabt i Guds billede. Men ondskaben og listen fik magten over dem, så de spiste af træet, og opdagede deres muligheder. Fik indsigt i alle muligheder for misbrug af livet, og kendskab til den magt, de hver især besad: Magten over dem selv og magten over hinanden. Pludselig kunne en djævel fare i dem.

Og det er sådan, at Bibelen taler om Djævelen. Den siger ikke, at mennesker er djævle. Var mennesket det, måtte vi også behandle det som sådan – hvad vi ofte gør. Nej, mennesket er ikke djævle, men djævelen er en realitet.

Det er derfor, at vi i Fadervor beder om at undgå fristelsen og det onde, fordi det eksisterer i os og om os. Viljen til magt. Viljen at tage herredømmet over livet og hinanden. Viljen til at ødelægge livet og mulighederne.

Det er den samme fristelse Jesus udsættes for i ørkenen i dagens tekst. Djævelen frister og tilbyder at give ham magten over livet og alle dets aspekter: Han kan blive sultens og tørstens herre, livets og dødens herre, ja alle menneskers herre, hvis blot han vil tilbede Djævelen og hans magt. Men Jesus afslår.

Han ved, at det hele er løgn. Og det afslører han i dag og alle andre dage: Om få søndage viser han det, når han mætter en folkeskare på 5000 mand med fem brød og to fisk. Dér gør han det klart, at djævelens fristelse blot var tomme ord. Og påskemorgen viser modbeviser han Djævelens fristelse – ikke ved at kaste sig ud fra templets tinde, men ved at besejre døden og gå ud af graven. Og hver eneste gang vi døber et barn, gør han det klart, at han er givet al magt i himlen og på jorden. Ikke ved Djævelens list, men fordi han er Gud.

Fristelserne er altså løgn, hvad enten de rammer os i det store eller i det små. For det er altid en løgn, hvis vi bilder os ind, at vi magter livet selv og derfor kan gøre andre magtesløse ved at nedbryde livet og mulighederne for dem.

Djævelens fristende ord er og bliver løgne – også selvom vi fristes til at tro på dem. De er luftkasteller, vi kan bygge vores liv på, men som før eller siden vil briste, når løgningen bliver modbevist af livet.

Og da sætter løgneren ind med den ondeste af alle onde løgne: Løgningen om, at vi er ensomme og forladte. At ingen mennesker holder af os. At livet er tomt og meningsløst. Og at vi intet betyder. Hverken for Gud eller mennesker.

Og da har vi brug for sandheden. Sandheden, som vi første gang hørte i vores dåb, og som vi hører, hver gang vi kommer her i kirken, hvor vi hører sandheden om livet fra ham, som er sandheden og fra ham som overvandt løgningen.

Det er nemlig evangeliet til i dag – og alle andre søndage: At Kristus er sandheden, som kom til verden for at sige løgneren i mod og for at overvinde løgneren.

Det er derfor, vi fejrer søndag. For at høre, at djævelen har tabt. Og for at blive mindet om, at hans løgneord om vores liv, er falske.

Det er derfor, vi fejrer søndag. For at blive mindet om, at djævelen aldrig kan tale sandhed. Han kan forblænde os. Lægge livet øde, men han kan aldrig skabe liv. Han kan tale om livet, men hans ord er aldrig sande, for han kan aldrig give kærligheden og nåden.

Det er derfor, vi fejrer søndag. For at modsige hans ord, som Jesus gjorde det i ørkenen og på korset. At blive mindet om, at Gud aldrig forsvinder ud af vores liv.

Når livet og løgneren trænger sig på, står søndagen altså som en påmindelse om sandheden i verden: Gud begyndte sin skabelse på en søndag, og han lod sin søn opstå på en søndag. Dermed ville han, at ikke en uge skulle gå uden at sandheden besejrer de løgne som vi og andre bygger op om os. At sandheden altid må kaste sit lys over den uge, vi går ind i, så vi kan gå leve med mørket løgneren og døden i vished om, at sandheden, lyset og livet altid får det sidste ord. Det giver nyt mod på livet. Glædelig søndag!

Amen.